

**2019 – ANUL TRIBUNIȘTILOR (XXXIII): Oamenii sunt în adevăr de două feluri - Ideile politice ale lui Slavici - un popor creator de cultură!
- Rivalitatea dintre aceste popoare, ...!**

Prin cultură la putere!

1848-1925

Ioan Slavici

Ideile politice ale lui Slavici în acțiunea Tribunei

maghiarii sunt un popor plin de vigoare, cu o individualitate distinctă, care s'a manifestat ... mai mult într'un sistem de organizație politică ... Sistemul de maghiarizare a naționalităților nemaghiare din Ungaria era salvarea lor ...

Slavici spune, că acest sistem este în acelaș timp „cea mai perfectă din creațiunile spiritului lor”.

În opoziție cu poporul maghiar, poporul român este mai bine dotat cu aptitudini culturale ... Necesitatea de viață a poporului român, Slavici o vedea, ..., în unitatea vieții lui culturale, pe deasupra granițelor politice, cari nu erau croite după interesele acestui popor.

Rivalitatea dintre aceste popoare, în trecut, a fost o fericire pentru poporul nostru, în sine prea slab ca să reziste puterii lor de expansiune, dacă râvna de cucerire a fiecăruia în parte nu s'ar fi ciocnit cu râvna celuilalt.

șagunism - tribunism - sămănătorism

Continuăm reproducerea amintirilor lui Ioan Slavici, legate de administrarea cotidianului sibian „Tribuna”: «Se sporeau, ce-i drept, abonamentele, dar se sporeau și cheltuielile și ar fi fost destul să cumpărăm o mai însemnată proviziune de hârtie pentru ca să nu ne mai rămâie destul pentru acoperirea celorlalte cheltuieli. (...) Acesta era un secret pe care n-aveau să-l afle dușmanii Tribunei, ba chiar nici acționarii din Brașov, care țineau la **Gazeta Transilvaniei**, vechea foaie cu care erau deprinși din timpul copilăriei. Mai erau apoi și că cei mai mulți dintre cei ce contribuiseră la cumpărarea hârtiei erau oameni ce trăiau fiecare din lefșoara sa și aveau casă plină de copii și astfel jertfa de bună voie era prea mare pentru dânsii. Vorba era deci să li se restituie ceea ce au dat, se-nțelege după ce au sporit veniturile Tribunei. Deocamdată frații Brote, Bechnitz și eu cumpăram hârtie pe polițe subscrise de noi, ceea ce numai noi știam. (...) Adevărul era că noi, cei ce făcusem parte din cercul tribuniștilor, eram oameni care nu lucrează împreună decât cu aceia cu care se pot înțelege fără ca să piardă timpul cu discuțiuni. Mulți dintre noi erau, ce-i drept, în anumite împrejurări, nevoiți să se însoțească și cu aceia cu care înțelegerea nu le era cu puțință. Ioan Bechnitz nu era însă dintre aceștia. Când vorba era de lucruri care nu se potriveau cu felul lui de a vedea, el se retrăgea într-un colț și-i lăsa pe alții să lucreze. **Oamenii sunt în adevăr de două feluri: unii care au convingeri oarecum înrădăcinate, care fac parte din ființa lor sufletească**

(ex. Bechnițiu) **iar alții care nici nu știu ce va să zică a fi convins și au numai păreri care se schimbă după împrejurări și după înrâuririle la care sunt supuși».**

«**Activitatea lui Slavici la „Tribuna” din Sibiu**» este titlul lucrării lui Olimpiu Boitoș apărută în 1927, la Cluj, la Editura revistei „**Societatea de Mâine**”. Aici se explică una din cauzele politice ale momentului apariției cotidianului sibian, iar capitolul „**Ideile politice ale lui Slavici în acțiunea Tribunei**” scoate la lumină conceptele politice ale directorului fondator, acesta declarând consecvent că „el nu este un om politic și mai ales nu ca om politic a venit la **Tribuna**, ci ca om de cultură și direcția culturală a ziarului o reprezintă”. Reproducem secvențial pasaje edificatoare: «De tînăr, în anii de Universitate, Slavici avea o concepție limpede despre situația politică a poporului român. Dela Viena trimite la „**Convorbiri Literare**” în anul 1871 un studiu, mai mult sociologic decât istoric, intitulat „**Studie asupra maghiarilor**”, care înfățișează o judecată pozitivă, în lumina principiilor sociologice moderne, asupra ființei etnice a poporului maghiar, asupra dezvoltării lui istorice și asupra capacității lui politice și culturale. (...)

Pentru Slavici maghiarii sunt un popor plin de vigoare, cu o individualitate distinctă, care s'a manifestat însă nu în domeniul creației culturale, ci mai mult într'un sistem de organizație politică, înjghebând ei îndată după descălecarea lor în cercul Carpaților un Stat cu o oarecare independență, pe care au mărit-o cu timpul, iar acum, adecă în a doua jumătate a veacului XIX, voesc să o desăvârșească. În statul acesta însă maghiarii n'au avut, ca poporație, nici o majoritate relativă; de aceea temelia statului lor era șubredă și scopul lor apropiat era desnaționalizarea popoarelor conlocuitoare cu ei, ca să-și poată menține și pe viitor statul politic. Sistemul de maghiarizare a naționalităților nemaghiare din Ungaria era salvarea lor și pentru reușita acestui sistem maghiarii și-au mobilizat toate forțele politice și culturale. Slavici spune, că acest sistem este în acelaș timp „**cea mai perfectă din creațiunile spiritului lor**”.

În opoziție cu poporul maghiar, poporul român este mai bine dotat cu aptitudini culturale. Conștient de superioritatea lui spirituală, românul privește cu oarecare dispreț asupra popoarelor dimprejurul lui. **Lipsit de o conștiință politică**, el are vie conștiința națională, care explică conservarea lui etnică în decursul veacurilor, deși a fost împărțit sub atâtea stăpâniri străine. Necesitatea de viață a poporului român, Slavici o vedea, în împrejurările de atunci, în unitatea vieții lui culturale, pe deasupra granițelor politice, cari nu erau croite după interesele acestui popor. De sigur că un stat unitar, care să îmbrățișeze pe toți românii, ar fi cea mai bună condiție a dezvoltării acestui popor și a formării lui „definitive”, ca un popor creator de cultură, dar Slavici, care se credea un realist interpret al situațiilor, nu cădea pe astfel de „utopii”, ce se vor împlini poate odată, dar nu acum. De aceea totdeauna a privit situația politică a românilor din Ardeal independent de Regatul român, condamnând orice amestec al României în afacerile politice ale ardelenilor.

Deasupra acestei fracțiuni a românilor și deasupra poporului maghiar cu aspirațiile lui șoviniste stătea însă Imperiul Habsburgic și Casa domnitoare de Habsburg. Puterea acestei Case domnitoare și trăinicia acestui Imperiu, Slavici niciodată nu le-a pus la îndoială. Mai întâiu fiindcă nu vedea puțința unei alte constelații politice în Europa de mijloc și de răsărit, ș'apoi fiindcă Habsburgii, după credința lui, erau și scutul de apărare al românilor din Monarhie față de șovinismul ungarilor. Habsburgii, zicea Slavici, au avut un rol istoric, armonizarea intereselor

diferitelor naționalități din Monarhie, inclusiv Ungurii, iar pentru români ei au fost un fel de providență, sub scutul căreia poporul nostru și-a câștigat pe rând unele drepturi politice contestate de celelalte națiuni din Ardeal, în baza unei tradiții de câteva veacuri, și sub scutul căreia poporul român nădăjduiește să-și câștige toate libertățile cetățenești și politice care îi sunt de lipsă pentru propășirea lui. (...) în „**Telegraful Român**” dela Sibiu (din 20 Februarie 1877), Slavici spune: „De când ne ținem minte, Dinastia Habsburgilor a fost ocrotitoarea noastră, ea a fost povața noastră dela întunec la lumină; sub scutul ei ne-am dezvoltat și tot sub al ei scut ne vedem viitorul, - Tocmai de aceea nu a fost în viața noastră nici un moment, în care noi să fi slăbit în credința noastră către Dinastia Habsburgilor”.

Existența unui stat și chiar, sau mai ales, a unui popor care nu trăiește într'un stat național, nu este determinată numai de energia lui vitală, ci este condiționată și de mediul politic în care este așezat, care poate fi favorabil, ori nu, unei dezvoltări progresive a respectivului stat, sau popor. Poporul român, de rasă latină, este așezat în mijlocul unui semicerc de popoare slave, care se completează spre apus cu poporul maghiar – un izolator față de alt grup mare de popoare de altă rasă: popoarele germane. Un ostrov bătut de furtunile istoriei într'o mare de popoare streine de rasa noastră.

Rivalitatea dintre aceste popoare, în trecut, a fost o fericire pentru poporul nostru, **în sine prea slab ca să reziste puterii lor de expansiune**, dacă râvna de cucerire a fiecăruia în parte nu s'ar fi ciocnit cu râvna celuilalt. **Oscilând, printr'un abil simț „diplomatic”**, în sfera de interese a acestor națiuni învecinate, poporul român și-a menținut o relativă independență în Principatele Dunărene. Pentru dăinuirea poporului nostru în viitor, dat fiind că aceleași împrejurări externe amenințătoare mai persistă, aveam nevoie încă de tradiționala diplomatie pentru a ne menține ființa etnică, mai ales că nu eram închegați într'un stat politic unitar și național. **Slavici căuta deci pericolul extern pentru poporul nostru și mijloacele de apărare împotriva acestui pericol».**

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-xxxiii-oamenii-sunt-in-adevar-de-doua-feluri-ideile-politice-ale-lui-slavici-un-popor-creator-de-cultura-rivalitatea-dintre-aceste-popoare-146239.html>

The screenshot shows a news article on the website Tribuna.ro. The article title is "2019-anul tribuniștilor (XXXIII): .Oamenii sunt în adevăr de două feluri - Ideile politice ale lui Slavici - un popor creator de cultură! - Rivalitatea dintre aceste popoare, ...!". The author is Marius HALMAGHI, published on 18.08.2019 at 21:40, with 1239 views and 0 comments. The website header includes the Tribuna logo and navigation menu.

În: Tribuna, 18 august 2019